

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábon heti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többeszer
hirdetéseknél alku szerinti a 10 g-
olcsóbb árért ceterum fel.
Bélyegdíj minden külön beiktatás
értékű 30 kr.
Hirdetési iratokat magában foglaló újdonság sora 50 krajcár.
„Nyitólé”-ben megjelenő közle-
mény minden heti sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételek a kiad.
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZIEBER
MAN H. könyv. iródjában is.
Név adatközlés bürömben
békülési levelek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adatok.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 50 —
Egyes szám 5 Kr.

Az új szellemi részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
utca. 1564. szám. Dunóczy
ház. — a szerkesztőségbe bér-
re megküldendő.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és fjt.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában s a postahivatalok
utján.

éséplőgépek
NBACH-tól
F E N.

ajátása,
asa.
pessége,
alamint erős szerkezete
gazda urak rendelkezésére áll.
ENBACH
2.

atlan.
W.
tisztított
-OLAJ
Bécsben.

giz-gálva és könnyen
ra is különösen ajánlja és
mészet-sabb és leghatá-
vely, telés, daganat, bőr-
ely 1 frt. Kapható a gyári
ereskedésben
területen.
és Dr. Rotschnek Emil
kereskedésében.

92
421.

VÁN^o gőzmalom társulat
JEGYZÉKE
kötelezettség nélkül
április hó 18-án Budapesten
támas magyar malom-gyűlésen
s m. évi június 1-én életbe
térő, birtokos és szállítási módo-
katkozó egyezmények szerint.

etés m-lett, zsákkal együtt
100 kiló.
Mara nagy és aprószemű 16.—
középszemű . . . 15.—
szemű 15.20
szemű 14.60
szemű 14.20
szemű 1-ső rendű . . 13.60
szemű 2-od 13.—
szemű 2-od 12.20
szemű 2-od 11.20
szemű 1-ső 10.80
szemű 2-od 10.—
szemű 1-ső 9.20
szemű 2-od á 70 kg. 7.80
szemű 2-od 70 . 6.40
szemű 50 —
korpa zsákkal. 50 . 3.40
korpa zsákkal á 50 kg 3.—

A küszvényben és csúszban
szendvőknak a valódi
Pain-Expeller
„horgonynal”, mint leghatás-
sabb házi-szer ajánlható.
A legújabb gyógyeszközök

Gyöngyélet. . . ?

(„K. Sz.”) Hajdanában, nem is olyan régen, gyöngyélet volt a katonáélet. A nemzet disze, virága tódult a sorozó bizottságok elé, a »pántlikás kalapot fujdogálta a szél«, a cigány huzta, a legény pedig ment dobogó szívrrel büszkén oda, a hol kimondták, hogy méltó a király kegyereje.

Dobogó szívrrel ment akkor is a legény. . . Félt, remegett, nem a katoná-élettől, hanem attól, hogy kimondják reá, hogy nyomorék, hogy nincs testi ereje, hogy szűk, hogy nem férfi. . .

És a kire ezt kimondták, annak arca elborult a szégyentől, annak lelkén kimondhatatlan gyötrelmet rágódott, mert nem mehetett el katonának. . .

Nagyot fordult a világ rövid néhány év alatt! . . . Végtelemül elszomorító ma egy sorozást végig nézni, és a nyomasztó hatás ott marad az ember lelkében örök időkre.

Hol van az a katoná-nemzedék, mely 40 év előtt megtudta rázni sarkáiban az országot. Hol van az ifjuság, mely már 15 éves korában fegyvert foghatott, mely dallal, vigalommal tette fejére a csákót és büszke örömtől, dagadó szívrrel dalolta, hogy ő a »nemzet katonája.«

Nincs! Nincs sehol!
Mint ha a nagy Róma átka nehezede- nek nemzetünkre! Mint hogyha kéjben, mámorban, tobzódásban töltött volna el 20 esztendő ezt a nép, mint hogyha elveszte- tette volna termő erejét a föld, olyan silány, olyan gyatra nemzedék áll a sorozó bizottságok előtt.

Száz ifju közül átlag csak 22 a katonának való. Vannak vidékek, ahol alig 10—15 válik be, és néhány szerencsés ki- vétel, ahol 30—40 katoná akad.

Hová lett az erő a testből, hová a lelkesedés a szívekből?!

Hiszzen még azok is, a kiknek volna erejük viselni a fegyvert, ha lehet, szök- nek, ha nem lehet, bármilyen módon sza- badítják ki magukat a szolgálat alól. A ki benne marad, az retteg a szolgálatól, s hányzor olvastuk már a lapokban, hogy a szolgálatról való félelem miatt egy erő- teljes, életképes újoncz öngyilkossá lett.

Miért van ez így? Lehetetlen mel- lyel elborulással nem kutatni az okokat, melyek a satnyulást okozzák. Hisz ez a vég- elgyengülés felé vezet. . .
Róma is ledült, mikor a nemzet ida-

geit előntötte az egészségtelen vér, ereit bejárta a mérég, mely pusztít, öl, mint a pestis, gyilkosabb a törnél és minden mérénél.
Száz oka van ennek, száz erkölcsi oka!

Az ifjuság nevelésében rejlik a leg- főbb ok! Eltekintve attól, hogy egészse- günk ma már civilizált egészség, a mo- dern építkezés minden átka rászáll már az újszülöttre. Rom a lég, rom a víz, hamis a táplálék, természetellenes a fejlődés tes- tileg és leikileg egyaránt.

Az ifju már az iskola padjaiban kezdi meg a dohányzást, már ott megismeri az emberirtó szendvőket s mikor kikerül az életbe, akkor már blazirt, semmi iránt nem érdeklődik. Teste elsatnyult, lelke megromlott!

És ezt a satnya romlott életet hagyja örökül utódainak.

Igyvész a nemzet, így rohan az öngyilkosságba.

Hiszzen különben is nálunk vannak a legegészségtelenebb közviszonyok egész Európában. Nálunk a halandóság mérve szintén megdöbbentő, a szaporodás 50%-kal kisebb, mint a szomszédos államokban. Másutt 50 év alatt kétszereződik meg a városok lakossága, nálunk 100 év alatt sem, — eltekintve egyes, nagyon ritka kivételektől.

Hol van ennek az orvossága?
Nagyon mélyen gyökeredzik a gyó- gyítás, de nem lehetetlen. Az új nemze- déket kell testileg, leikileg erősnek ne- velni s e tekintetben Franciaország pél- dául szolgálhat.

Az iskolában több gondot kell fordí- tani a foglalkoztató testképző tantár- gyakra. A testgyakorlatot napi egy órá- ban kell gyakorolni s meg kell terem- teni a középiskolák alsóbb osztályaiban az iskolai zászló- aljakat.

Igy fokozatosan katonákká kell ne- velni a gyermekeket, s a tanügy férfiai jól tennék, ha teljes figyelmüket erre fo- rdítanák. Az iskola ugyanis teljes mértékben hozzájárul a tanítványok testi visszafél- déséhez, az iskolának tehát hozzá kell járulni a fejlődéshez is, mert a tanítvány, a ki öt órát görnyed leg többnyire mizerá- bilis fapadokban, csakis úgy menekszik meg a veszedelemtől, ha alkalmat nyujta- nak neki a testi munkára.

Ezért kell az elemi iskolában a háziipari oktatás s ezért kell a közép-

iskolákban a katonai disciplinához és testi ügyességhez való szoktatás katonai ren- dgyakorlatok által.

Ilyen orvossággal 20 év alatt helyre- hozhatjuk a mulasztásokat.

Kell, hogy azt megfontolják az intező körök.

A nyaranta tartatni szokott tanító- gyűlések, a tanár-egyleti közgyűlések föl- vehetnék programjukba ennek megvita- tását.

Reméljük, hogy így is lesz!

Belföldi hírek. Sárosvármegye főispánjára valószínűleg Szmracsányi Jenő kir. táblai bíró fog kinevezetni. — Bu- dapesti német főkonsullá legkö- zelebb b. Plessen londoni követési tanácsos fog kinevezetni. — Az orsz. képtár ügye. Pulszky Károly által Szabó Kálmán ellen 800 frt elikkasztása ügyében, a rendőri előnyomozat során felmerült adatok alapján Szabó Kálmánt sikkasztás miatt az ügyészség- nek feljelentették és az összes iratokat az ügyészségnek átadták. — Magyarok za- rándok utja Rómába. A római za- rándok Budapestről vasárnap délután 6 óra- kor indultak el a déli pályával. Majdnem harminczfő részvevők száma, köztük sok országgyűlési képviselő, a főrendi háznak szá- mos tagja és hölgyek is szép számmal. Stein- brücken a horvát zárandokok csatlakoztak hozzájuk. Rómába a vonat ma délbe érkezett meg. — A delegációk — eddigi meg- állapodás szerint — közvetlenül pünkösdt után fognak Budapesten összejúlni. — Tengerre magyar! A hivatalos lap pályázatot hirdet a fumi hadi tengerészeti akadémiába lépésre. A jövő tanév elejével harminczhat ingyenes és féldíjas hely fog megülni. Ezekre csak tisz- tek s udvari vagy állami hivatalnokok fia i pályázhatnak; de fizetési növendékekül föl- vesznek másokat is. Az évi ellátási díj 800 forint a tantolyam négy éves s a végzett if- jakat másodosztályú tengerészhadapródokká nevezik ki. A fölvetel részletes föltetelei a hi- vatalos lapban olvashatók. Csak azt emlí- tük meg, hogy pályázhatnak osztrák vagy magyar állampolgárok fia i, a kik legalább 14 s legfö- lebb 16 évesek és jó sikerrel végeztek a kö- zepiskola 4 osztályát. A ki hat osztályt vege- zett, a tengerész-akadémia második osztályába léphet. A folyamodványoknak legkésőbb aug. hó elején Bécsben kell lenniük, a közös had- ügyminiszterium tengerészeti osztályánál. — A Lloyd-szerződést a pénzügyi bi- zottság elfogadta, azon óhajának adván kife- jezést, hogy a szubvenczió jövőre leszállítas- sek. — A szabadságharc-szobor javára eddigelé 151,131 frt 55 krajny adako- zás történt.

A Bismarck válság úgy látszik komo- lyabb alakot öltött, mert a felhivatalos Bud. Korr. valószínűleg kormánykörökből vett in- spiráció következtében, a következő sorokat írja: A kancellár-válság határozottan komoly stádiumba lépett. Hogy Battenberg Sándor herceg újlag megkérte Viktoria hercegnőt,

az Bismarck hercegnek csak kedvező alkalmat nyujtott arra, hogy lemondásával demon- stráljon, még pedig a látszat szerint csupán azért, hogy meggyőződjék: vajjon befolyása feltétlen-e; mely lépés azonban végre oda ve- zethet, hogy Frigyes császár, ha még oly ne- héz szívrrel is, kényszerítve lesz a kancellár lemondását elfogadni. A belpolitikát és több személyes kérdést illetőleg ugyanis tényleg éles ellentétek állanak fenn a kancellár vé- leménye és a császár szándéka között. Ehez járul kétségen kívül az elkedvetlenedétség Bismarck hercegnek mult év november havá- ban tanusított magatartása felett, midőn egész komolyan felmerült a kérdés, vajjon Vilmos herceg ne nevezessék-e ki kormányzóknak. Ez alkalommal Bismarck herceg azokkal szemben, kik Frigyes Vilmos koronaherceg létét már figyelembe se vették, nem lépett fel azzal az érveléssel, melyet tőle, mint a di- nasztiai elv védőjétől joggal várni lehetett volna. A tervezett házasságnak annyival ke- vésebb lehet oly nagy politikai jelentősége, mert Sándor herceg akkor, mint egy uralkodó dinasztiai családnak tagja még abban az esetben se jöhetne tekintetbe jelöltként a bolgár hercegi trónra, ha a bolgárok hátál- lansága és megbízhatatlansága felett kevesebb oka volna panaszkodni, mint tényleg van.

Berlin, április 9. A cancellár har- mincz oldalra terjedő emlékirata, melyben a Battenberg-fele házassági terv ellenében táplált aggodalmait nagy részletességgel kifejté, még mindig a császár asztalán fekszik. Az uralkodó átolvasta ugyan, de még nem válaszolt reá, s így a válságot ez idő szerint el- intézettek nem lehet tekinteni. A külügy- miniszteriumban azonban azt hiszik, hogy az ügy a-cancellár óhajátának megfelelőleg fog elintéztetni, s ebbeli véleményük erősítésére abból kovácsolnak érvet, hogy Battenber her- czeg berlini útja tényleg elhalasztatott, s még mindig nem lehet tudni, hogy megérkezik-e, vagy sem.

Külföldi hírek. Az új román mi- niszterium tulajdonképi feje és esze nem Rosetti nem Carp, hanem Majorescu Titusz, a ki a vallás és közoktatási állami javak és a kereskedelmi tárcák viselésére vállal- kozott, — tehát 3 tárcát kezel. Ő a legna- gyobb tekintély a román miniszteriumban. — A Floquet-kormány a általános érze- zékeny vereségnek tekintik a képviselőházi elnök választás ismert eredményét. Melíno megválasztása a jobboldallal szövetkezett op- portunisták első sikere. E szövetség; csaka- mar erős rohamot fog indítani a kormány el- len, melyet az összes mérsékelt lapok már is igen hevesen támadnak. A szenátus pedig egyenesen a leghévesebb opposzióra készül a kormány ellen. — Milán királyi be- ssestét intézett a szeb skupstina tagjaihoz, mely beszéd, tekintve a Szerbiában beállott fordulatot, igen nagy horderővel bír s mind- egyik párt a maga javára magyarázza a ki- rály ajkairól elhangzott szavakat. — A z orosz hadi terv. Egyik belgrádi lapban terjedelmes cikket ír egy szeb taborkari tisz az orosz hadi tervekről. Cikkirő azt hiszi, hogy orosz-osztrák-magyar háború ese-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA

REJTELMEK.

— Regény. —
Irtá: SZALATNAY LÁSZLÓ. 76

XIV.

Évek mulva.

Ezután Zsolnai Sándor még pár hetet töltött Kőfalun s midőn rendbe jött az X-i birtokával, mely ugyan jó két napi járó föld volt Kőfaluhoz, eltávozott.

Mindamellett, hogy a két rokon elég nagy távolságra lakott, azért igen gyakran látták egymást, a szeretet soha nem halt ki egyikőjökéből sem.

Championról többé hirt sem hallottak.

— Ez a családom regénye — mondá Lengyel Endre, midőn beszédét elvégezte. — Ugy-e furcsa zavaros história?

— En elgondolkozva hallgattam sokáig, mint egy átfutva gondolatomban az egészet. Regénynek is borzasztó, — mondám s ennyit átélni sok.

— Ugy-e? — no de talán Champion már megnyugszik, ez a családnak üldöz őrdöge, ha valahog kezembe kerülne, igazán nem tudnék megkegyelmezni neki.

— Lehetetlen, hogy a sors már meg ne elégedett volna.

— En még pár napot tölték Pesten, s midőn távoztam, igazán részvételt szorítám meg a család minden tagja kezét, Endrével pedig örök barátságot fogadtam, haza kerültem.

Sokszor eszemben volt e regényes elbe- szelés.

Nem csak egy levelet váltottam Endré- vel, s barátságunk soha nem szűnt meg.

XV.

Befejezés.

Mult év nyarán ismét a fővárosba kel- lett mennem, hol pár hetet szándékoztam tölteni.

Előre örültem, hogy Lengyelékkel talál- kozni fogok

Egyenesen lakásukra hajtottam a bér- kocsin.

Kissé kellemetlenül lepett meg, midőn ide értem s a kapus tudatta velem, hogy az egész család Kőfalura ment, s csak őszel az országgyűlés megnyitáskor jönnek vissza.

Már bérkocsimba ültem, hogy vendéglőbe hajtassak, midőn a kapus utánam kiáltott: — Ha a fiatal urral akar uraságot ta- lálkozni az pár nap mulva erre fog keresz- tül utazni

— No lássa, még jó, hogy eszébe jutott, kérem adja át névjegyem s mondja meg, hogy több időt töltök fenn, s a Hungáriában ke- ressen fel.

Elhajtottam az említett vendéglőbe. Már 4—5 nap eltelt, s nem is számítottam, hogy Lengyel Endrével találkozom, mi- dőn egy délután kissé leheverni akartam s

szobámba mentem fel, a portástól a kulcsot kértem.

— A kulcsot egy fiatal ur vitte el.

— Kicsoda? Hogy adhatta ön oda?

— Ösmerem ezen urat, s mint mondá, az ön barátja Lengyel Endre.

Csaknem nagyot ugrottam örömemben, s ott hagytam a portást, felsiettem szo- bámba.

Lengyel Endrét találtam ott. Szívélyesen megöleltük egymást, Szó szó után ment; Endre a fiatal em- berek könnyü kedélyével beszélt el sorsáról mindent, s mint megtudtam tőle, most kül- földről jön, hol apja akarata folytán utazást tett, s aztán mosolygva jegyzé meg

— Elkészült a regény?

— Micsoda regény?

— No, a mit én beszéltem el sorsomról?

— Ugyan mit gondolsz, még meghara- gudnátok?

— Soha sem, csak ird meg, ha más nem, én prenumerálok rá.

— Köszönöm szépen, ezzel nem sokra mennék, most is van a nyakamom elég.

— Semmi az! csak azért kérde-tem, mert még néhány szavam lenne.

— Mi volna az?

— Reménylen nem feleddet el családom üldöz őrdögét Champion?

— Nem! most is borzadok ennek az em- bernek a jellemétől.

— No végre megszabadultunk tőle: meghalt.

— Hála Istennek!

— Mi is azt mondtuk, de halála bor- zasztó volt, miként élete, ha meghallgatod, elmondom.

— Kérlek.

— A mult év őszén egy rendszeres rabló kompánia alakult itt, kik fittyet hányta a rendőrségnek szabadon raboltak, törtek fel a boltokat s oly ügyesen, hogy a tetteseket soha nem lehetett rajta csipni.

Egykor mégis nyomra akadt a rendőr- ség, s képzeld, a főkolompós Champion volt.

— Ezt csaknem vártam!

— No ugy-e? s midőn el akarták fogni, nem volt menekülési útja, a negyedik emelet- ről — hol lakott — leugrott s rémitőven ősz- szetörte magát, de csak két nap múlva halt meg, iszonyu kínokat állva ki.

Hidd el, sok keserű fájdalmat okozott családomnak, de e két napi szenvedéssel le- róttá azt, — s mi mindnyáján megbocsátot- tunk neki.

Igy végződött Lengyel Endre beszéde s ezzel be lett fejezve regényünk is, s ha ol- vasóim közül valaki többet akar tudni a re- gény szereplőiről, megmondhatom, hogy ugy Lengyelék, mint Zsolnai Sándor kedves neje- vel — ki már a legutolsóban beszélte nyel- vünket — a legboldogabb családi életet éltek.

— Vége a regénynek. —

tén az orosz hadművelési vonal Kiev, Czernoviz és Debreczenen át Budapest felé fog irányulni és nem Krakó, Olmütz, Bécs felé, mint általában feltételezik. — Ferencz József a lapitvány. A triestzi városi tanács elhatározta, hogy a Felső-egyven éves arakodói jubileuma alkalmából a király nevével viselő 40,000 forintos alapítványt tesz, melynek kamatai minden év december havának második napján gyermekekkel bíró övezeteknek osztandók ki. — A Boulanger ügy. A Va enciennesben tartott népgyűlés, melyben körülbelül 2500-an vettek részt, zajos lefolyása volt. Laguerre képviselőt, ki Boulanger érdekében szólt fel, többször felbuzdították. Az opportunista képviselőjelölt nem tudott szóhoz jutni. A gyűlés határozatot nem hozott. A bonapartisták, mint egy brüsszeli tudósítás jelenti, — vezéreiktől támogatást kaptak, hogy Boulanger jelölését támogassák. — Boulanger megválasztása! A vasárnapi pótválasztáson Périgneuxben Dordogne-megyében Boulanger választott képviselővé, náha ott föl sem lepett. Hír szerint e mandátumot nem is akarja elvállalni. — Zavarások voltak vasárnap Irland több városában, a mire az adott okot, hogy a népgyűlések a kormány betiltotta. Több helyen veres összeütközés volt a nép s a rendőrök között. — A Rubel Románia b. Uriczem község paraszt lakossága között orosz ügynökök izgatásai következtében ismét zavarások törtek ki.

Kossuth az amerikai kivándorlásról.

A „Hungári” című newyorki lap Kossuth Lajostól a lap szerkesztőjéhez érkezett levelet közli, melyben a többi közt így szól: „Engem, az újabb koru tömeges s a magyarságra is kiterjedő kivándorlás hazából Amerikába, mulhatlanul aggaszt és mélyen elszomorít. — Nem politikai kényszerűségtől menekülök, hanem hazát cserélő kivándorlás forog föl. Aggasztó dolog ez, mert körjelmű arra mutat, hogy szegény magyar hazám már nemcsak politikailag, hanem közgazdaságilag is súlyosan beteg; de mélyen elszomorító is, mert meggondolva, hogy mennyi ellenség tör a maroknyi magyarságra úgy hazán kívül, mint belől is, lehetetlen valódi nemzeti szeretettelenségnek nem itélnem, hogy a szülőföld szeretete már sem nem elegendő, sem nem elég erős abban a boldogultalan országban visszatartani a magyarságot attól, hogy maga — magát kivándorlásokkal gyengítse.

Tudom, hogy önként Amerikában iparkodnak a kivándorlott magyarok magyarságát az elmulasztott megóvni, s annak lehet lesz annyi hatása, hogy a magyar kivándorló magyarság maradjon az is, a kit magyar apának magyar anyja szült Amerikában, mert az anyai kez nyoma, az anyai nevelés bélyege kioldhatatlan; de nemzedekről nemzedekre a kivándorló magyarok magyarsága csak úgy lehetne Amerikában feltalálható, ha nagy tömegekben együtt lakva magyar közösekkel alkotnának, vagy pedig magyarságuk (alattól isten orizzen) új meg új kivándorlások által folyton felrészlítették. E nélkül az amerikai magyarság az idegen anya, idegen környezet nyelvébe, jelébe, szokásaiba e második nemzedéknek már akaratlanul beleolvad, ez szocialistika kényszerűség, sokszor már az első nemzedéknek is beleolvad.

Számos levelet kaptam én Amerikából, egykori magyar nemzedékeknek — amerikai anyától született fiaitól, a kiken annyira nincs már semmi nyoma magyar származásuknak, hogy még apjukról öröklött magyar családneveket sem tudják, és a nevétség eltorzították. S még ha mindez nem így volna is, annyi bizonyos, hogy a magyar hazából alandóan kivándorlottak a magyar házára nézve elvesztették. Pedig heh! a magyarság még köpönyök nem oly túltömött abban a hazában, a melyen kívül (amint a költő megírta) a nagy világon nincs számára hely, hogy még rajukat is bocsáthasson ki.

Nagyon szomorú tünemény ez az elrajzás, valódi nemzeti szeretetsétség.

HELYI HIREK.

* Közigazgatási bizottság. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg rendes havi ülését. Az a listápnai jelentése szerint március havában a megye területén 3 lopási eset fordult elő, melynek tettesei két esetben kiderítve lettek. Tíz eset 5 jelemtett be, azonban mindegyik jelentéktelen volt. A hasznos házi állatok egészségi állapotja jónak mondható. Új fegyelmű ügy a lelety hóban nem fordult elő. Az újonczás eredménye a következő volt: Besoroztatott a vármegye területén a közös hadsereghez 155 újoncz, a póttartalék jutalekára egy sem, — a honvédséghez pedig 93, — ados maradt a vármegye a közös hadseregnek 245 újoncz, s 97 póttartalékkal. Ezen rendkívüli nagy számot a felülvizsgálatra rendelt összesen 195 s a besorozásról távolmaradt, s utóallandó 316 vedketelesből alkalmasoknak találandók részben apasztani fogják ugyan, de arra, hogy a tartozás ez év folyamán kiegyenlíthető legyen, semmi remény nincs. A gyenge eredményt még gyengébbé teszi azon körülmény, hogy a IV-ik korosztály is lel volt hiva minden sorozó járásból. — A házi pénztár bevétele volt 12,923 ft 98 kr., — a kiadás 12,312 ft 95 kr., — így a maradvány 611 ft 03 kr. Közigazgatási ügy beérkezett 944 db, melyből elinté-

tett 798, — közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 290 db, ebből elintézést nyert 238. — A tisztifőorvos jelentése szerint tiszta derült nap volt márcz. folyamán 14, borongós 13, esett 6, havazott 2 napon — összesen 19 m. magas csapadék-reteg, — dörögés s villámlás 2 napon volt. A hőmérő + 25 C° és — 12.5 C° közt igazodott, — a hónap közép hőmérséke + 5.09 C° volt. — A legsúlyosabb 742 és 767 mm. közt igazodott. — Az egészségi állapot lényegesen rosszabbra fordult, — betegedések szokatlannal nagy számban fordultak elő, első sorban a tüdőbókok és a légző szervek lobos bántalmái. A hevenyfertőző kórok közül a kanyaró több helyen fellépett s ma már járványzerű jelleggel bír született a múlt hóban 539 gyermek, meghalt 487 egyén, így a szaporodás 52 főnyi azaz 79 fővel kevesebb a februári szaporodásnál Rendkívüli haláleset 6 jelentett be, 4 öngyilkosság és 2 veletlen esemény általi haláleset. A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskolázatlanság (az iskolába feljáró gyermekek számat véve alapul) jeles volt Egresen, Földesen, Hadhazón, Kaban, Nadudvaron, Samszonban, Szováton, Tegjason, Tetetlenen Jó volt Csegén, Szoboszlón, V. Peresen és H. Bószoronyban. Kielegítő volt M. Peresen, H. Dorogon, Alsó és Felső-Jószán, Rosz volt H. Nanason, hol márczusi hónapban 672 tanköteles nem járt iskolába H. Nanas város polgármestere utasította, hogy a büntetések szigorú alkalmazása mellett rendelkezze az iskolába nem járó tanköteleseket. A kir. mérnök jelentése szerint közmunka-váltás címűn befolyt 4231 ft 72/2 kr. A régi közmunka-tartozásokból leirattott 271 ft 38 kr. A miniszterium által a főmérnök az árvíz által veszélyeztetett Bácszentmikályi vidékéről, Kende Ignác mérnök pedig a tiszalöki gátak védelmére volt kirendelve.

* Népszámlálás. — Ápril hó 1-ső hetében született városunkban: I. Református: törvényes 20 fia, 10 leány, törvénytelen 1 fia, 1 leány, együtt: 32. Áttért I. nő. — Egybekelt II. pár. II. Evangélikus: törvényes 3 fia törvénytelen 1 leány, együtt: 4. A rom. kath. egyház kimutatása még hiányzik.

* A katona-tartás megváltozása iránt — a hivatalos órák alatt — jelentkezni lehet a városi jegyzői hivatalban.

* Az árvíz. Debreczenből írják a „P. Napló”-nak ápril 8-iki kelettel: „Mindinkább terjed az a nézet, hogy a mostani aradásokat nemcsak az elemek, hanem az eddigi vizsgálóbizottságok is fokozták. Ami a Tiszát illeti, eztvezeiken volt alkalom figyelemmel kísérni működését, tehát jöhözemenieig mondhatom, hogy a szabályozás előtti években, bár nagy területet öntött el, — de mégis ily rombozó hatása, hogy falvakat, részben, vagy egészen elseperjen — soha sem volt; így tehát csakugyan közel áll a gyanu, hogy mind ez a szabályozás hibáiból eredhetett.

Általában már beismert tény az, miszerint a művellet kezdetén történtek hibák, részben, hogy a tartásokok kellő összhang nélkül működtek, részben pedig, hogy alulról kellő atmetzesekkel nem gyorsították a víz lefolyását, hanem felülről meg idő előtt ezt már megkezdték, — sok helyen pedig, ilyen beszorították az ármédert, kellő meenyiségű árméderek nélkül, és így következték az árméderek beiszapolása, és a folyam ágyának lassanként emelkedése — végére mint technikai számitáson kívül, rem vettek kellő figyelembe, a felső Tiszavidek, és mellettefolyamánál, az erdők gyors pusztulását, mely a regőbb időben a honak olvadását csak lassanként engedte, így a Tiszának hirtelen nagymérvű növeését, és lezudulását hátráltatta, — minél fogva meg bizást elébe nehezünk annak, hogy ily nagymérvű aradások időnként ezután is lenni fognak.

Ezeknek elhárítását egyedül csak a gátak eme.esevel, és erősítésével meg nem fogjuk elérhetni, ha csak az ármédert egyáltalán ki nem tájtjuk és szélesbítjük, és ezen felül még kellő atmetzeseket nem alkalmazunk, mivel az iszapolás szükíti az ármédert és így benne emöli a vizet, minek bentartására 50 — 60 evek múlva torony magasságu gátak keltenek.

Azonban egy másik módzattal inkább ceit lehetne erui — ertem a Tisza árnyak megosztását, és így gyengíteset t. i. egy zsilippel eliatott csatornának készítésével, mely a felső Tiszán V. Namény vidékéről vezetődne, Tokaj és T. Fúred közt a Tiszába — miután ennek megnyitásával apasztának az ár és egyenesebb vonalon érkezne az alsó Tisza vidékére, mint a nagy kerülő után a fent maradt, de meggyengült víztömeg — így ekeirühető volnaak a nagymérvű katasztrófák, sőt ezenkívül a meggyengült katavizektől is hamarabb lehetne szabadulni.

reése esetén, nincs elég mentő-jármű. A katonaság a gátakon lazasan dolgozik, de az árvíz kitörése esetén, nem tudnának merre me nekülni.

Hajdumegye fenyegedett pontjain már csökkent a veszély, nagyobb katasztrófaaktól nem lehet tartani. — A Hortobágy azonban még mindig árad s Rab László városi tanácsnok holnap ismét kimegy a Hortobágyra.

* A selyem-fenyésztes előmozdítása érdekében Bezeredy kormánybiztos 8000 drb. szederfia-csemetet küldött városunk részére. A csemetek tegnap érkeztek meg s a kertészeti egylet helyiségebe szállítottak.

* Színház. Ritka és érdekes előadás volt a tegnap esti Szigeti Jozsefnak „A fusiak” című józú vígjátéka került színre, szép számú közönség jelenlétében. Hogy a közönség — mely a jelen idey alatt leginkább csak az operetteket, ezek között is csak a „Nebántsvirág”-ot és a „Suhancz”-ot látogatja — ily szép számmal jelent meg vígjáték előadására, azt onnan lehet kimagyarázni, hogy tegnap lépett fel először Kaczér Nina a újonnan szerződött tag s tegnap fejezte be vendégjátékait Mihályfi Károly. Az érdeklődés tehát kettős volt. A Mihályfi iránt első két vendégjátéka alkalmával mutatkozott közönyt jóvá tették az által hogy a zenekarból gyönyörű virág-csokrot „Debreczeni hölgy-társaság” kedvenceként — „Mihályfi Károlynak” felirással nyújtottak fel neki s a szép számú közönség, mely tegnap este kitünően mulatott, minden felvonás után kitapsolta. Mihályfi Halmái ál-estő szerepét játszotta s a vígjátéki szerepben is kitűnt nemcsak felfogásával, élénk játékaival, rokonszenves hangjával s minden apró részlet kidomborító színezésével. Valóban örültünk rajta, hogy tegnap már — megtörvén a közöny — nagy közönség előtt játszhatott. Kaczér Nina (Irma) tegnapi első játékaival megnyerte a közönség tetszését. Színos hanggal rendelkezik s a nemzeti színház kitűnő iskolájára valló, egyszerű s minden a vidéki naivaknál szokott fogástól ment játékaiban sok ügyességet áruolt el. A közönség rokonszenvesen fogadta s neki is gyakran kijutott a tapsból. A kisaszony és őrelathatólag igen hasznavehető tagja lesz társulatának. — P. é. h. Kálmán (gf. Erdey) napról-napra jobban beigazolja a hozzáfűzött reményeket. Jól fogta fel szerepét s könnyed eleganciával játszott Lászyne (Ovárine) és Mándoky (Ovár) János kitünők voltak. Utóbbinál kedvesebb nagy bácsit alig lehet gondolni is. Általában a tegnap estinél jobb vígjátéki előadást a jelen idey alatt alig látunk.

* Képcsaj Juliska, társulatunk új énekesnője, csütörtökön rep fel először a „Boccacchio” operette Fiametta szerepében. Pénteken „Uff király”-adatik, szombaton pedig „Constanantinabbé” újdonság, Védress Gyula jutalomjátékául. Holnap a „Czifra Zsuzsika”-kodalmát ismétlik.

* Gazdasági tanácsvezet hallgatói által 1888. április 21-en az „Arany Bika” dísztermében az árvízkarosulak javára tartandó gazdasági tanzestélyre. Adam Bertalan, Beke Jozsef, Borbély Ferencz, Farkas Gábor jegyző, Uj. Farkas Gábor, Frankó Béla pénztárnok Fráter Akos, Fúr Geza, Gajdácsy Jenő, Gerebly Gyula, Hosszu Albert, Keller Gyula, Konrad Imre, Kozelka Endre, Kuczky Emil, Lehoczky Béla, Medveczky Ferencz, Mészáros Antal, Mihályi Zsolt, Pamleány István, Pallai Endre, Pál Gábor, Szegedy Antal, Szedke Ödön, Suck Gyula, Tóbi Jozsef, Tudós Antal, Zankó Béla, Zsoldos Elek, rendezők. Beleptéjegy személyenként 1 frt. Pályó-jegy 2 frt. A pályóba lépőknek személy-jegygyel is el kell látva lenniök. Pályókra előjegyezhetni Zador Lajos ur üzletében. — Személyjegyek váltathatók: Szent-Királyi és Kalenda, Gyenes Lajos, és Schwarz M. Benő urak üzletében, s este a pentárnál. A hölgyek kéretnek egyszerű öltözékben megjelenni. A felülzetesek köszönettel fogadva s hírlapilag nyugtáztanak. Kezdeté 9 órakor.

* Vesztes asszony Gesztelyről írják, hogy ott nem régen egy vesztett kutya megmaradt egy asszonyt aki ennek következtében maga is megkapta a szörnyű betegséget s pár nap múlva dühöngni kezdett, annyira, hogy agyához kellett láncozni, mert kínjában a saját testét rágta. fejét a falhoz vágosta, a leányát pedig meg akarta fojtani. Az asszonyt lanyá kereltére a miskolci közkórházba — akarták szállítani. A mint a faluból kiértek, a beteg kísérőinek feltűnt, hogy az asszony modulatlanul fekszik, az élet minden jele nélkül. A kísérlet azt hitte, hogy a szegény asszony meghalt és azonnal visszaindultak. Az asszonyt ravatatra fektették és kezéről a láncozat kezdtek oldozgatni. A mint a halotti ritusok teljesítésében eljárak s már az elhunyt állat föl akarták kötni, az asszony hirtelen felugrott és azt, a ki a kendővel alla körül bábáit, úgy pefon ütötte hogy elesett. Képzelték, hogy a többiek minő remületté látottak el. Egy pár bátrabb ember később bement a veszedelmes házba, de már akkor csak egy iszonyuan összeroncsolt holttestet találtak a földön elterülve. — Az asszonyon több heti kínos szenvedés után végre megkönyörült a halál.

* Madarfilozófia. Rugyifakasztó enyhe tavaszi szellő-szárny hozta az isten madárkát.

A kis frakkos banda vigan csicsereklét az ereszt táján, majd mint egy ezüstös álom tova viánt fénylő kék szemhatáron.

Szerelmes fecskepár fészekrakása, ébredő szűzlányziv felénk dobogása, rózsát gyulász csóknak verőfénye, zizegő bogárka, tólsarjadó fűszál, mind diadalhymuszodat zengi ifjú szép tavasz!

Üdv a győzedelmes tündérnek! Ablakunk és szívünk elebe tárul, rózsás lábainak édes taposása villamosan felzsongítja a megszibadt vért.

... Ablakom fölött picinyke sárfészek rakogatásában serénykedik kék aczel fényű tollas fecskehadár.

Majd megszakad kicsi tüdejük a hajnali napsgárt köszöntő hozsannától.

Olyan akuratosan összeillő két kis boldond madárka, akárcsak egy szerelmes ifjú pár.

Mag-mafjta magázónak csak önkénytelenül a szivebe nyíllalik ennek az édes munkának a kepe.

Ugy tetszik, nekik derűsebb az ég lanygyabb a levegő s a barack virágok százsorta több illat esőben fűroztik meg bóbás fejcskejeket.

Nezd csak, maholnap kész a sárpalota. Hajlós szenaszállakat lopkodnak össze s kibelleik fejedelmi puhára.

... A szomszéd ablakon két fő hajolt ki. Ugylehet, egy pár, szerelmesen öszenimülő férj és új menyecske. Oh sokkalta tdebb virulás ez, mint a tulso ablak gazdag tűzvirós azaela bokrai

... Most a levegőben nagy suhogás erős, nagy szárnyak méltóságos verése hallszik.

Ó az a mi vándor golyánk k. Perczigtetovázva kemleli a tájekot, aztán megpillantja a fészekrakó fecskepárt, amint összeguggaj gyemantszerű bóbítájukat.

Egyet kepel s aztan lassu, megfontolt lebbenéssel odatelepszik a mi házuunk kenénye melle

A fecskek boldogan csicseregtek... A szomszéd ablakon hirtelen becsapta egy körmehegyed rózsás kis nő kez.

* Az új világ. Tövégyi Titusz, ki a vidéki kormánypart lapokat ex offo vezérzik kekkel látja el „Az új világ” cím alatt két kötetes regényt irt, mely aligha jelent meg a kormány költségén, mert előszavában a politika kicsinyes partharczai felett gyolulóva, felkiált: „Iat csak beszéljétek ti kicsinyes politikai elveikről s zabadelvű pártiak, merseklet elenzékiek, függetlenség! Az irányregény a szocialisztikus és kommunisztikus elvek szerint rendezett új világ képet festi a jövőben es ugyancsak az előző a többi közt ily elveket hirdet: „A legújabb mozgalom egy nagy törvénytelre készül, mely a emberiség, közös tulajdonat az emberiség közös csalajának birtokába helyezi vissza és ki mondja: Nincs örökség és nem lesz magánvagyon! Mire való az örök házasság? Az emberiség egy tetemes reszenek kiuzasára, a helyes gyermekevelés megújítására, a társadalom megmentésének lehetetlenítésére. A legújabb mozgalom ki mondja: „Nincs örök házasság!”

„Dontsetek le a nemzetiogyi választalakat, a vamsorompókat: és nem lesz halboru. Szünetsetek be az elszigetelt családligást: és nem lesz nyomor. Toroljétek el, a magánvagyon: és nem lesz beestelenség. Módosítsatok az örök hazasságot: és nem lesz örökésteleenség. Toroljétek el a rangot és nem lesz zarnok-ság!” A regény irányelveiből illetőtől ez is undig elég. Szerencsére a jozan magyar természet nem lehet ilyen kulföldről importált rogeszmekkel elbódítani és így az ügyesség csak reklamot csinálna a regénynek, ha esetleg a sajtotörvény megsértését látta benne és megindítana ellene az eljárás.

* Eljegyzés. H. Szoboszlón özv. Körner Ivanne kedves s szellemes leányt: Rozat, eljegyezte Erdős Lajos lakarekpenztári könyvvezető. — Aldás és boldogság az ifjú pár frigyere!

* Forgalmi akadály. Paspók-Ladány és Szajol állomások között a telerforgalom árvíz következtében beszünettetett, — a személyes gyorsvonatok azonban akadálytalanul közlekednek. Beszünettetett továbbá a forgalom Kisujszállás és Kalkapoina között.

* Második vagon az északkelti vasuton. A felsőmagyarországi, nevezetesen a magyar északkelti, kassa-oderbergi és magyar-gácsországi vasutak második vagonjának lerakása vezeti a közlekedéstügyi miniszter és a nevezett vasutak igazgatóságai közt utóbbi időben tárgyalások fojtak, melyet már befejezték. — E tanácskozások eredménye az, hogy a nevezett vasutak lerakják a második vagonyt, mely czelből elsőbbségi kötvényeket bocsátanak ki, az állam pedig a garancziát a kamatok és torlesztési összeg erejeig fellemeli. E czelből Baross miniszter törvényjavaslatot nyújt be a képviselőházhoz, a vasutigazgatóságok pedig közgyűlésre hívják össze a részvényeseket, hogy a tervhez hozzájáruljanak. A második sin lerakását meg ez évben kezük meg. Az elsőbbségek kibocsátásának módzatait meg nem állapították meg.

* Halálhíradások. Ápril hó első hetében meghaltak városunkban: Kovacs Zsuzsanna, 5 h. ref. gör. csók, özv. Nagy Lászlone, 22 e. ref. tudógümökör, Tóthszegi János, 38 e. ref. tudógümökör, Schwarcz Möriz, 1 h. ref. tudógümökör, Menes István, 1 e. ref. tudógümökör, Bekecs István, 10 e. ref. agylob, Szucs István, 46 e. ref. tudógümökör, Gyarmathi József, 23 e. ref. tudógümökör, Csónka Erzsébet, 4 h. ref. gyermek-aszaly, Kis Etelka, 4 h. ref. veleszületett gyengesség, Csoma Gáspár, 70 e. ref. aggkor, özv. Körhony Istvánne, 79 e. ref. tudógümökör, Novotni Gyula,

9 e. kath. bélhurut, 82 e. kath. aggkor veleszületett gyengesség, ref. alképlet, Erhurut, Nagy Eszter, 3 e. ref. agylob, Kovacs Zsuzsanna, 3 e. ref. agylob, özv. Kovacs Benjamine, Paspók Lajos, 1 h. ref. agylob, 5 h. ref. agylob, 24 e. ref. öngyilkos, ref. agylob, Czap E. Matejko Jozsef, 73 e. ref. agylob, Szabó Balintne, 8 e. ref. agylob, Jozsef, 1 h. ref. agylob, Gulyás Károly, 36 e. ref. agylob, Janka, 3 e. ref. agylob, száma: 30, ezek gyermeke van, tehát

* Hirdetés. belügyminiszterium 63673 sz. a. kibocsátott hivatalos ennell névzeve vidék a budapesti Róka az országos helybeli vétetnek s azokban nem az ezen helybeli elmebeteg felvételt szelert folyamodva kir. belügyminiszter különben az ily felszállított elmebeteg költségen visszafog 1888 ápril 6-án. t á n y á g.

* Adakozás. részére (11-ik kö. La j o s n e és u r n ö k g y ű j t e k : Szliuka István, feld Mária grófnő, Józsefné, Keki Sándor, Fodor József, Szikszay István, Sik Jánosné, özv. Antalné, Balázs Öné, Nagy Ferencz özv. Király József, Szinay Gyuláné, Jánosné, Novelyé, Sámuelné, Revesz nosné, Bartók István, Gáborne, N. N., háyer Edéné, Mát Jozsefné, Kovacs özv. Koncz Lajos, Combes Henrikné, ve Gyuláné, Kovács Dobray Istvánne, nási Imre, Pelesk rolyné, Tóri Imre, Andrács, Kaufmann, renczné, Erdői P. valaki 1—1 frtot, 90 krt.; Balázs Istvánne, Szombai Istvánne, N. N., la, Veszpremné, nosné és N. N. 50 Incedzi Jozsefné, és Püspöki Lajos, Adolfiné, egy valaki 30—30 krt.; Polg Józsefné, 24 krt.; Jenő, Király István, Imréne, Vari József, szörményi Józsefné, reczkine, Sándor N. N. 20—20 krt.; Kiss Jozsefné 14 N. N. 10—10 krt. n y o k ö s s z e t

T e r m e n y t e t k : Czvedné, Deák Istvánné, ka buzát; Toth Janosné, és Bihá z s o t ; Ujfaluzy özv. Szántai Józ Ujhelyi Andrács mer Martonné e ter, Uzonyi Imr ababot; Publig Kállay Jozsefné, sserteshust; Gyur p e r t ö t ; Menes gyel Zsigmondné ényeket.

* Köszönet. malom-társulat, hó 18-án tartott folytat 20 frtot halligatós segélyt nyújtott az egy. vántom. Debrecz penztárnok.

* Köszönet. karekpenztár t e v á n g ö z m a l o m a helybeli ipar let részere volt uttal el nem nyokert ez utó köszönetet mo ápril 10, — S penztárnok.

* Köszönet. „István” gőzma karekpenztár 2 intézet 5 frtot szer e ajándéko nev ében ösztü gat óságot. — G ö i t i N a n d

9. é. kath. belhurut, özv. Bauer Klementné, 82 é. kath. aggkór, Ujházi Jolán, 2 hó kath. vezülettel gyengeség. Kardos Ferencz, 55 é. ref. alképlet, Erdős Etelka, 4 é. ref. tudóhurut, Nagy Eszter, 1/2 é. ref. belhurut, Molnár Zsuzsanna, 3 1/2 é. ref. torokgyík, özv. Kovács Benjaminne, 60 é. r. kath. alképlet, Pospók Lajos, 1 1/2 é. ref. torokgyík, Sárka Julianna, 5 hó. ref. göresök, Lévai Sándor, 24 é. ref. öngyilkosság, Szilágyi István 4 é. ref. agylob, Czap Erzsébet, 6 é. ref. veselob, Matejko József, 73 é. luth. gutatás, özv. Szabó Balintné, 84 é. ref. gutatás, Boross József, 1 hó. ref. vezülettel gyengeség, Gulyás Károly, 36 é. ref. hagymáz, Róth Janka, 3 é. zsidó, tudóvész. Elhunytak összes száma: 30, ezek között 14 öt éven aluli gyermek van, tehát az elhunytaknak kisebbfélé.

* Hirdetés. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi febr. 24-rol 63673 sz. a kibocsátott körrendelet folytán, ezennel hivatalosan közhírré tétetik, hogy jövőre névze vidékről való elmebetegék sem a budapesti „Rókus” kózkórházba, sem pedig az országos tebolydába közvetlen fel nem vétetnek, s azokban el nem fogadtatnak, hanem az ezen helyeken elhelyeztetni szándékolt elmebeteg felvételi engedélyre, kellőleg felszerelt folyamodványban előbb a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnál kérelmezendő, mert különben az ily előzetes engedély nélkül felszállított elmebetegék a felszállító magánoköltségen visszafognak szállíttatni. Debreczen, 1888 ápril 6-án. A rendőr főkapitányság.

* Adakozás a debr. nőegylet árvaháza részére (II-ik közlemény) Lesczinszky Lajosné és Szallár Ferenczné urnók gyűjtése Csapó utcán. Adakoztak: Sziluka István 3 frtot; Pechy Degenfeld Mária grófnő. Toth Ferencné, Gódenyi Jozsefné, Keki Sándorné, gróf Kornis Zsigmondné, Fodor Jozsefné és Kis Sándor 2-2 frtot; Szikszay Istvánné, özv. Zagyva Imréné, Sik Janosné, özv. Király Imréné, Kainráth Antalné, Baláz Odonné, özv. Kardos Istvánné, Nagy Ferencné, Dr. Kalmar Barnabásné, özv. Király Jozsefné, Assenmacher Frigyesné, Szinay Gyuláné, Mayer Adolfiné, Mikolczi Janosné, Novelly Edéné, Balogh Imréné, Öry Sámuelné, Revesz Imréné, özv. Körösi Jánosné, Bartókh Imréné, Öreg Janosné, Liptay Gáborné, N. N., Pongrácz Gezánné, Kolbenhayer Edéné, Malatinszky Ferencné, Gyúgyei Jozsefné, Kovács Istvánné, Hajdu Gyuláné, özv. Koncz Lajosné, Bay Ferencné, Des Combes Henrikné, Kemmer és Schwartz, Medve Gyuláné, Kovács Mihály, asztalos-egylet, Dobray Istvánné, Fekete Mártonné, Kapósnási Imre, Peleskei Jozsefné, Dr. Szántay Károlyné, Törő Imréné, Zalay Márkne, Polgár András, Kaufman Emanuélne, Trocsanyi Ferencné, Erdei Pálné, Kovassy Lajosné és egy valaki 1-1 frtot; Három, egy valaki czímen 90 krt; Baláz Sándorné 80 krt; Bereczki Istvánné, Szombatiné, Koncz Lajosné, Kálai Istvánné, N. N., Kraztzy János, Brischá Gyula, Veszpremné, Hovány Odón, Körösi Jánosné és N. N. 50-50 krt; Borusz Sándorné, Incedi Jozsefné, Nagy Gáborné, Lichtmann és Püspöki Lajos 40-40 krt; Szerdahelyi Adolfiné, egy valaki és özv. Gombos Istvánné 30-30 krt; Polgári Martonné 25 krt; Szabó Jozsefné, 24 krt; Roth Jakabné, Rósenthal Jenő, Király Istvánné, Kovács Péterné, Kékesi Imréné, Vari Jozsefné, Nagy Gáborné, Bószorményi Jozsefné, Molnárné, Soltészne, Be rezekinné, Sándor István, Csapó Ferencné és N. N. 20-20 krt; özv. Erdélyi Peterné és Kiss Jozsefné 14-14 krt; Friedmann Záh és N. N. 10-10 krt. A készpénz adományok összeszege 81 frt 87 koro.

Terménytes féléket a d a k o z t a k: Czeglédi Gyuláné, Czeglédi Jozsefné, Deák Istvánné és Szigeti Imréné egy-egy véka búzát; Toth Mihályné egy véka, Burai Janosné, és Bihari Istvánné fe-fel véka rozst; Ujfalussy Endréné egy zsák, N. N. és özv. Szántai Jozsefné egy-egy véka burgonyát; Ujhelyi Andrásné egy véka lencset. Wertheimer Martonné egy véka, Virág Jánosné 5 liter babot; Public Ernőné, Privitzer Jozsefné és Kálai Jozsefné főzeleket; Ujvári Gáborné serteshúst; Gyulai Lászlóné és egy valaki tepertőt; Menes Andrásné egy keuyeret, Lengyel Zsigmondné egy kosár diót, Tóth Balintné eüenyeket.

* Köszönetnyilvánítás. Az „István” gózmalom-társulat tekintetes igazgatósága, a múlt hó 18-án tartott társulati gyüles határozata folytán 20 frtot volk szives küldeni a hittan-haligatok segély-egylete javára. A kegyes adományt az egylet nevében köszönetemet nyilvanított. Debreczen, 1888. ápril 9. Tóth Jozsef pénztárnok.

* Köszönetnyilvánítás. A debreczeni takarékpénztár tek. igazgatósága, valamint az István gózmalom igazgatósága is 20-20 frtot a helybeli iparos ifjuság és betegsegélyző egy let részére voltak kegyesek adományozni, egy let el nem mulasztatom a kegyes adománnyokert ez uton is, az egylet nevében hálás köszönetet mondani. Debreczen, 1888. ápril 10. — Szedlák József, egyleti pénztárnok.

* Köszönet nyilvanítás. A debreczeni „István” gózmalom 40 frtot, a debreczeni takarékpénztár 20 frt, az Ipar egy. tak. és hit intézet 5 frtot volk szivesek a zenede részére ajándékozni Fogadják a nevezett egylet nev ében öszinte köszönetemet a tekintetes igazgatóságok. — Debreczen, 1888 ápril hó 9. Gótl Nán dor a zenede pénztárnoka.

* Köszönetnyilvanítás. Fogadják tekintetes dr. Propper Alajosné urhölgy és általában a debreczeni izraelita betegsegélyző és apólo nőegylet néplonyhabizottsága hálás köszönetét azon nemes cselekedetökert, hogy a népkonyhában az elemi iskoláinkba járó szegény zúkolódó gyermekeknek 3689 ebédet adományoztak teljesen díjtalanul s a teli hónapokon keresztül minden nap átlag 30 szegény gyermeket láttak el ingyen ebédvel. Ha ezen gyermekek a hazának hű fiaí és a társadalomnak hasznos tagjai lesznek, az érdem nem csekély része illeti azokat, kik ily nemes szívében gondoskodnak a szegény tanulókról. Debreczenben, 1888. ápril hó 8-án — Dr. B a l k a n y i M i k l ó s, az izraelita iskola-szék elnöke.

— Uj aczelredő ajtok. Az ujkor legnépszerűbb találmányai közé tartoznak feltétlenül az aczelredő ajtok is. Egyik tulajdonságuk, hogy zajtalanul működnek, de facto arra is alkalmaszható, hogy zajtalanul nagy reklam nélkül mindenütt meghonosodnak. A legszebb példát, egyszerű mezei lakok, elegáns villák, irodaházak, raktarak, órházak, színházak, gyárak és színhelyiségek mindannyján el vannak látva, vagy rövid idő múlva ily redőajtókkal láttatnak el. Hogy valamely tárgy általában s majdnem minden felcseréssel meghonosodik és közzé válik, egyszerűen azaz magyarázható meg, hogy a találmány azonos, szorolando, melyekben az azöltöt létezettnek valóságos javításához szükséges minden feltétel benntalálatik.

Feltaláló és találmányok valoban böven vannak. A szabadalmi iródk barkinek, a ki szabadalmat önját és díjat lezseri, kieszközlik a kivánt privilegiumot, azt gondolván magukban: „Te szegény bolond! ily haszontalan tárgyat szabadalmaztatsz és még fizetsz érte szabadalmi illetékeket. De a feltaláló, találmányát oly szemekkel nezi, mint egy anya, ki ösif gyermekét a világon a legszebbnek tartja. Csak ha találmánya már használatba került és kitűnik, hogy gépe, mellyel példant lezseri akár készíteni, rántott levest főz, akár oda minden illuzó. Másként van ez oly találmányoknál, a melyek tényleges értékek, az egész világ részére értékes bírnak. Ily találmányok nem csak, hogy igen czélészertnek bizonyulnak, de gyakran azt is konstatahatjuk, hogy a találmány oly czélakra is szolgál, a melyre a feltaláló nem is gondolt.

Es ez így van az aczelredő-ajtóknál is! Eredőajtó a feltaláló egy ajtot kívánt lezseríteni, mely mintegy parancsára egy kis tartályban eltűnik. Azt lezserne gondolt, hogy mint az ember az uszást a tékártól vagy a kormányzatot a halálkörtől tanulta el, egy a redőajtók feltalálója a csigát lezserte meg. A redőajtó is egész hasonlaba jön ki kis hazából, hogy alig lehetni, miszerint leheteges, hogy egy oly nagy tárgy ily kis helyen volt elhelyezve, melybe ismét gyorsan eltűnik, ha úgy akarjuk, mint a csiga. Ez egyszerű és csodálatos rendszer magában is elégséges volna a találmányt híressé tenni, de mint emitt-titk, ujabb előnyök, a melyekre a feltaláló nem gondolt, meg elősegítették ezt. Így például egy gyenge redőajtó, a hullámomez tulajdonságai folytán, melyből a redőajtó eltűnő kezűve, a tüzeket sokkal tovább elment áll, mint a legvastagabb síma vasajtó. Egy további példa! Egyetlen betörő sem megrázkodik egy redőajtó feltöréséhez fogu, inkább bajlódik bármely tomor vasajtóval, mert itt nyugodtan furhat és feszíthet, míg a redőajtó, csak egy érintéssel által oly lármát okoz, hogy azonnal elárulatik. Es ha már a redőajtók előre nem látott előnyei oly nagyok és megbeszélhetetlenek, még inkább azon tulajdonságai, melyeket a feltaláló eies emelvel kigondolt és előre számba vett! A redő ajtok ezen hasznos oldalai alig sorolhatók mind fel. A redőajtók tartósabbak, egyszerűbbek, szebbek, olcsóbbak, mint a fa- vagy vasajtó való egyéb ajtok. Alig szükségesnek tart, tehát foglalnak el helyet. Minden nagyságban elkészíthetők, tehát színházi függönyök és valasztó falak is alkalmasak.

Egy gyenge személy által is könnyen fel-lezserható, s e czélra azelőtt külön szögára nemes szükség. A redőajtó oly egyszerű, hogy bárki minden szakértő nélkül felalithatja. Szóval: a redőajtó oly találmány, mely tökéletes, mellyel tehát teljes joggal mondhatók, hogy szegénynek és gazdagnak vagyis az egész világnak való, mert hasznos, jó és olcsó. Az ily aczel-redőajtók legjobb bírá gyáros a ROBIČEK LIPOT (Bees, II., Nestroy-Gaese 6.) ki az ily redőajtókat teljesen felszerelve szállítja, hogy azokat nem szakértő is megrószíthati és használhatja teheti. E gyáros, mely az 1860 ik ében alapították, éveekint sok ezer ily ajtó küldetik szét a szelözsa minden országban.

Igen ajánlatos tehát mindenkinék, különösen pedig eptó-válalóknaknak eptészeknek, eptólakatoknak és asztalosoknak a gyarmant használni. Közlelőbi felvilágosítás: es árllapokat készzgel küld a fenti gyári czeg.

Hazánk s a külföld. — Boulanger, mint orleansi szüz. A rebellis francia generállal való elczölödsédből ki nem fogynak a lapok. Minden elkepezhető módon nevezetessé akarják tenni a „revanche”-apostolát. — Ujabbán ismét közöl egy pár francia lap va ami furcsa történetet, melynek ele megint csak Boulanger ellen fordul. A múlt évi nagy legyvegyakorlatok alkalmával Boulanger tábornok meglátogatott egy ismert ultramontan földbírtokot, a kit közönségesen csak a szent G. nek hívnak. — Ebédnél a tábornok egy hazafiságról híres uri ember mellé került, a kivel csakhamar politikáni kezdett s nemokára rátertek a közel háboru eshetősége. A tábornok ugy nyilatkozott, hogy nagyon kevés fáradságba kerülne, hogy a németeket megverje. A hazafias urat nagyon meglepte ez a kijelentes és megkerdezte a tábornoktól, hogy mire alapítja ezt a hitet? „Iste: uja jelöltik engem erre”, felelte Boulanger. „Akkor hát szült közbe a szent híreben álló földbírtokos, on egy második Jeanne d'Arc.” Valószíntűleg, mondá boulanger meiltsóság komolysággal.

— Hadjárati emlékek. A Vasárnapi Ujság” érdekes visszaemlékezéseket közöl e czim alatt egy orosz katonatiszt irataiból, a ki a magyar szabadságharcban honvédek ellen harcolt. — Az orosz tiszt nagy elismeréssel emlegeti folyton a lovagias és hősiesség ellenfelet s annál jobban korholja az osztrák szövetséget, a ki meglehetősen halatlannak mutatkozik. Ezekből a visszaemlékezésekből tudjuk meg, hogy Rüdiger gr. hadosztáya mely a világoi fegyverletelénél szerepelt sok és nagyon értékes zsákmány bírtokába jutott, mivel mindjárt a kapituláció utáni napokban orjáratái százával akadtak gazdtalan megvárokratt szekerekre, kinek tulajdonosai valószíntűleg gyalog szöktek mellekutakon a határ felé. Irományokkal telt ládák, térképek, irodai felszerelések, könyvek, a német fővezér különös kívánságára a német csapatoknak szolgáltattak ki, mig egyebb tárgyak a legénység közt osztattak föl. Számos szentpétervári magánkönyvtárban — írja az említett orosz tiszt — mai napig is őriztetnek keziratok könyvek és egyéb nyomtatványok, melyek a hadjárat alkalmával ily módon bírtokunkba kerültek. Maga Rüdiger gróf tábornok nagyon szép fegyvergyűjteményt hozott magával, leginkább nevezetesebb magyar vezérektől és főtisztoktól emléklül kapott kardokat és nyeregpisztolyokat de ő maga is több viszontajándékot tett közvetlenül a kapituláció után, ezáltal is elismerést akarván kifejezni a hősiesség és lovagias ellenl irányában. A magyar fővezér Jergye (Görgey) kardját, melyet annak idején a vársói hercegek átküldött, a Kreml fegyvertárában mutatják. Egyszerű, alig elcsere fent kard és senki sem hinné, hogy csakugyan a lázadó fővezér tulajdona lett volna. Ennél sokkal többet mutatnak a magyar lovasasszól, többnyire nehéz aranyhímzésű bársonyszalagokkal, melyeken az ezred neve, száma és tulajdonosának czime látható Nagyobb részét a lázadók nem adták át, hanem, a miként hallottam apró darabokra vágvalva, maguk közt emléklül felosztották. Eleinte az volt a hír, hogy a németek visszakövetelik a lázadóktól Világosnál átvett hadi jelvényeket, sőt a mennyire tudom, e részben nagyon komoly tárgyalások folytak, de a vársói herceg addig húzta-vonta a választ megadását, mig csak a hadsereg zöme az országból ki nem vonult és a németek teljesen a fogoly-hajszával foglalkoztak, mikor aztán a különféle zászlók kérdése hátterbe szorult.

— Rövid hírek. A király Drahecz közszeg túzkárosultjainak 500 frtot adott. — A földmívelési miniszter köszönetet fejezte ki Baronyi Ignácznak a ki a keszthelyi gazdadági intézetben 1000 frtos alapítványt tett. — A Rómába utazó Strossmayer horvát püspöknek Laibachban a szlovák nagy tüntetést rendeztek — Pétervárról elfogtak egy Ivanov nevű fiatal embert, a ki Tolstoj orosz belügyminiszterre leselkedett, mert meg akarta ölni. — Amerikában a New-Hamptonból elindult futár-vonat bele zuhant a Jova folyóba. 12 ember meghalt és tizenöt veszélyesen megbesült. — Bosznia-ban a Narentán átvezető jaboloncai vasuti hidat vasárnap az áradás elsodorta. Majd fölepitik a mi adókból. — A heraldikai társaság kimondta, hogy a Szapary gróf neve Szaparynak irandó, de Szaparynak is mondható. — A bécsi praterben egy 22 éves nótumogató, a kinek karja nincs, de lábával ír, varr, himez, citároz és művirágot készit. — Krakóból tegnap indult el 600 lengyel zarándok Romába. — A spanyol királyné nagypenteken 10 halálraítelt gonosztevőnek megkegyelmezett.

Muzsák. — A Petöfi-társaság. Komócsy József elnöklete alatt vasárnap délelött felolvasó ülést tartott, melynek haligtósága a szokottnál is nagyobb volt. Az első felolvasó Silberstein (Ötvös) Adolf volt „A hatás titkai” czimú értekezésével. utána Abrányi Emil olvasta fel egy lyrai költeményét, melyet tetszéssel fogadtak. — Zichy Geza gr. „Néhány nap Olaszországban” czimú felolvasást tartott. Legutóbbi körújáról emlekezett meg, szép előadással s józsu humorával mindvégig derült hangulatban tartva a nagyszámu haligtóságot, mely aztán tapsban nem is volt fukar. A felolvasó üles után zárt ülés volt, melyen a folyó ügyek elintézése után a társaság tagjai elhatározták, hogy május második felében az árvízkarosultak javára felolvasó estélyeket fognak tartani Nagyváradon és Debreczenben. A felolvasások tartására már is vállalkoztak a társulati tagjai közül mintegy tizenketten, közöttük Zichy Geza, gróf Komócsy József, Tolnay Lajos stb.

Közzgazdaság. — Gabnaárak. (Budapesti terménytözsde ápril 9.) Buza tavaszra 7.06—7.07 — Buza őszre 7.33—7.35 frt. — Tengeri 1888 máj.—júniusra 6.42—6.43 Zeng tavaszra 5.12—5.14 frton. Káposzta-árcpeze augusztus— szeptemberre 10.— frton. — Sertésvasár. A kőbányai sertéskeresék. csarnok távirata, ápril 9. Az üzet vált. magy. urasági öreg nehéz 52.—54.— frtig magy. uraság. fiatal nehéz 56.—56.50— frtig, magy. uraság. fiatal könnyű 52.—54.— frtig, magy. uraság. szedett nehéz 52.—54.— frtig, magyar szedett közép 52.—54.— frtig, magy. szedett könnyű 52.—53.— frtig, romániai bakonyi átmeneti nehéz 56.—56.50 frtig, romániai bakonyi átmeneti közép —.— frtig, romániai bakonyi átmeneti könnyű —.— frtig, rom. átmeneti eredeti közép —.— frtig szerb. átmeneti nehéz 51.—52.— frtig szerb. átmeneti közép 51.—52.— frt. hízó a vasutról málykonyy. 50.—51.— frt. hízó a vasutról málykonyy —.— frtig, hízó 1 éves élőszuliban (makkos) —.— frtig, öreg makkos sertés élőszuliban, 4% levonással —.— frtig. Az árak hízalt sertéseknek páronkint 45 kgl. 4% levonással métermassánkint 45 kgl. 4% levonással és szerbiai sortárséknél, melyek mint átmenetiek, adták el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vam fejében megértittek.

Apró cseprő. Isten a közelben. — H u g ó Viktor költeménye. — Állok a tenger partján. . . Csillagos esüdes éjen. Nincs felhő az égbolton; a tenger alszik mélyen. Ellátok messze! Oda, hol az örök fény árad — Egyszerre ime erdő, hegy, völgy, minden fölérez Tengertől, csillagoktól hallom valamit kérdez, Mire halk szongás támad. . . S a ragyogó csillagok megszámlálhatlan ezre, Hangosan, majd suttogva felel a zsongó neszre Fénykoronás fejükkel leborulva meghittén. . . S a korlátlan kék tenger hullámain emelven Elkezd szintén beszélni, rimekbe csengő nyelven: Ó az ő, az, az Isten!

Rácz Mihály. — A megbolttolt eredetiség többet ér, mint a más nyomain gyűztes utánzat. Jókai. — Szelidség meghódítja a sziveket. Claudianus. — A harag egyenes vesztébe rohan. Horác. — A kinlthatlan gyűlölet nagyon gyenge s nem hős lélek tulajdona. Cato.

Uj táplálék. — Báró Harpagon súlyos betegség után lábadozni kezd. — Hogy élhettem ily sokáig — mondá a kezelő orvosnak — a nélkül, hogy hetekig ettem volna. — Mert a láz táplál, — feleli az orvos. — Bizonyosan tudja? Nem lehetne cseledeimnek is beoltani?

A kátrány mint fesebvédő. A fanyessék alkalmával keletkezett nagyobb sebek védsere a legujabb tapasztalatok szerint igen czélészertnek bizonyult be a kőszönből nyert kátrány. Ezzel már régebben tetettek kísérletek, melyek azonban azért nem valnak be, mert a kátránnyal való egyszerű bekenés nem védi meg kellően a sebet. Hogy a kátrány kellően behatolhasson a fába s ezt a nedvességtől megóvja, szükséges, hogy a feseb fölüllete vökéletes száraz s a fureszelés után simára vágott legyen.

Debr. Színház. Holnap, szerdán, 1888. ápril 11-én: másodsor. CZIFRA ZSUZSI LAKODALMA. Népszínmű 3 felv. Irta: Vidor Pál.

Vasuti menetrend. Debreczenből indul: B.pest—N. Várad felé. d. e. 8. 6. 56 p. d. e. 11. 6. 46 p. este 10 ó. — p. este 3 ó. 37 p. d. u. 8. 6. 37 p. d. u. 8. 6. 29 p. d. e. 6. 6. 45 p. d. u. 8. 6. 55 p. d. u. 8. 6. 34 p. d. u. 8. 6. 53. p. Nánás (tele.) m. á. v. vasárter Debre zenbe érkezik: Budapest felől: regg. 2 ó. 56 p. d. u. 8. 6. 21 p. este 7 ó. 19 p. d. e. 11. 6. 28 p. este 9 ó. 31 p. d. e. 10. 6. 35 p. este 9 ó. 14 p. d. e. 8. 6. 44 p. d. e. 8. 6. 35 p. Nánás felől: m. á. v. indh. vasárter

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre A debreczeni gazdasági és kertészeti árucarnok ajánl: Csiraképes francia és magyar luczerna magot, veres virágu löherét, fűmagvakat, Oberndorfi sárga, vörös mamuth takarmányrépát, konyha, kerti és virágmagvakat friss és legjobb minőségben, valányos árak mellett; — továbbá valódi tokaji asszu muscotal és szomoródi borokat palaczkozva. — Szabó Lajos ur tarczali m. k. vinczellérképezde igazgatója pinczéből.

